

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 07 0 U 013971 22 Uvp
Sarajevo, 22.07.2022. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću za upravne sporove sastavljenom od sudija Branke Schorr, kao predsjednice vijeća, Svjetlane Milišić-Veličkovski i Amele Mahić Samardžić, kao članica vijeća, te Naide Ramić kao zapisničarke, u upravnom sporu tužitelja M. Z. iz M., pravnog sljednika N. Z., koga zastupaju punomoćnici Darislav Paponja i Davor Bunoza, odvjetnici iz Mostara, protiv akta broj: FZ3/2/2-35-1-1757-3/16 MB/OB: 1052432403 23.12.2016. godine tuženog Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje Mostar, u upravnoj stvari ostvarivanja prava na prijevremenu povoljniju starosnu penziju N.Z., odlučujući o zahtjevu tužitelja za vanredno preispitivanje sudske odluke podnesenom protiv presude Kantonalnog suda u Mostaru broj: 07 0 U 013971 20 U 2 od 16.04.2021. godine, na nejavnoj sjednici održanoj dana 22.07.2022. godine, donio je slijedeću

P R E S U D U

Zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke se odbija.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Kantonalnog suda u Mostaru broj: 07 0 U 013971 20 U 2 od 16.04.2021. godine odbijena je tužba tužitelja podnesena protiv osporenog rješenja tuženog broj: FZ3/2/2-35-1-1757-3/16 MB/OB: 1052432403 23.12.2016. godine, te je odbijen zahtjev tužitelja za naknadu troškova postupka. Navedenim osporenim rješenjem je odbijena žalba prednika tužitelja izjavljena protiv rješenja direktora Kantonalne službe u Mostaru broj: 1052432403 od 05.09.2016. godine kojim je ukinuto rješenje direktora Kantonalne službe u Mostaru broj: 1052432403 od 02.07.2013. godine i odlučeno da N. Z. prestaje pravo isplate prijevremene povoljnije starosne mirovine počevši od 01.08.2016. godine.

Tužitelj je protiv navedene presude prvostepenog suda podnio zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke, kojim tu presudu pobija zbog povrede federalnog zakona i povrede pravila federalnog zakona o postupku koja je mogla biti od uticaja na rješenje stvari, te predlaže da ovaj sud uvaži njegov zahtjev i pobijanu presudu preinači tako što će uvažiti tužbu ili da pobijanu presudu ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovni postupak, a tuženog obaveže da mu naknadi troškove postupka u iznosu od 351,00 KM. U zahtjevu za vanredno preispitivanje tužitelj navodi da pogrešno prvostepeni sud cijeni da uvjeti propisani članom 5. stav 2. Uredbe o povoljnijim uvjetima za sticanje prava na starosnu penziju vojnih osiguranika vojske FBiH ne moraju biti kumulativno ispunjeni. Takav stav je, po shvatanju tužitelja, u suprotnosti sa tumačenjem navedene zakonske odredbe i Jedinstvenim pravilima za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine. Tužitelj smatra da okolnost da iza uvjeta „kojim je služba prestala nakon isteka roka raspolaganja i otkaznog roka po rješenjima Ministarstva odbrane“ nije stavljen interpunkcijski znak zarez ili točka zarez, nego sastavni veznik „i“, ukazuje na to da ova dva uvjeta moraju biti kumulativno ispunjena, dok bi

u suprotnom između dva uvjeta bio stavljen rastavni veznik „ili“. Zbog toga tužitelj smatra da njegov prednik ispunjava uvjete za penziju jer nije zasnovao drugi radni odnos na neodređeno vrijeme nakon prestanka profesionalne službe, pa time nisu bili ispunjeni kumulativni uvjeti propisani za prestanak penzije.

Tuženi organ je u odgovoru na zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke predložio da sud ovaj zahtjev odbije kao neosnovan, jer pobijanim aktom nije povrijeđen zakon na štetu tužitelja.

Nakon što je, u skladu s odredbom člana 45. Zakona o upravnim sporovima¹, ispitao zakonitost pobijane presude u vezi sa navodima zahtjeva za vanredno preispitivanje sudske odluke, u granicama zahtjeva i povreda propisa navedenih u njemu, ovaj sud je našao da zahtjev nije osnovan.

Iz obrazloženja pobijane presude i podataka spisa predmeta proizlazi da je rješenjem Kantonalne administrativne službe tuženog za Hercegovačko-neretvanski kanton broj 1052432403 od 08.04.2005. godine, predniku tužitelja N. Z. priznato pravo na starosnu penziju počev od 30.06.2004. godine, primjenom člana 5. stav 1. Uredbe o povoljnijim uvjetima za sticanje prava na starosnu penziju vojnih osiguranika Vojske Federacije BiH² (u daljem tekstu: Uredba); da je rješenjem prvostepenog organa od 02.07.2013. godine određen novi iznos prijevremene povoljnije penzije počev od 01.08.2013. godine, te je njime zamijenjeno rješenje od 08.04.2005. godine u skladu s odredbama Zakona o prijevremenom povoljnijem penzionisanju branitelja domovinskog rata³; da je prvostepenim rješenjem direktora Kantonalne administrativne službe Mostar, broj MB/OB 1052432403 od 05.09.2016. godine, u postupku revizije korištenja prava, ukinuto rješenje od 02.07.2013. godine i odlučeno da N.Z. prestaje pravo i isplata prijevremene povoljnije penzije počev od 01.08.2016. godine, iz razloga što je revizorski tim utvrdio da je N. Z. bio pripadnik Vojske FBiH i da mu je služba prestala 08.10.2003. godine zbog smanjenja i racionalizacije Oružanih snaga, a nakon isteka roka raspolaganja i otkaznog roka, te je utvrđeno da je N. Z. bilo priznato pravo na penziju suprotno odredbi člana 5. stav 2. Uredbe; da su u postupku koji je prethodio donošenju tog prvostepenog rješenja N.Z. dostavljeni na izjašnjenje uvjerenje na obrascu FMB2, svi zapisnici revizijskih timova i njihova očitovanja, te da se N. Z. pismeno očitovao na njih.

Odlučujući o žalbi N. Z. izjavljenoj protiv prvostepenog rješenja, tuženi organ je osporenim rješenjem žalbu odbio, iz istih razloga koje je u obrazloženju svog rješenja naveo i prvostepeni organ.

U upravnom sporu koji je protiv osporenog rješenja pokrenuo N. Z., a postupak nakon njegove smrti kao njegov pravni sljednik nastavio tužitelj, prvostepeni sud je odbio tužbu prihvativši ovakve zaključke prvostepenog organa i tuženog kao pravilne i na zakonu zasnovane. Prvostepeni sud je pri tome cijenio da je suprotno tvrdnjama tužitelja, revizorski tim bio pravilno sastavljen i da je u okviru svoje nadležnosti izvršio kontrolu zakonitosti korištenja prava tužiteljevog prednika iz oblasti boračko-invalidske zaštite; te da su upravni organi pravilno utvrdili da je njegova prijevremena starosna penzija utvrđena suprotno članu 5. stav 2. Uredbe, jer mu je, prema rješenju od 08.10.2003. godine, vojna služba prestala nakon isteka roka raspolaganja i otkaznog roka po rješenjima Ministarstva odbrane. Takođe je

¹ „Službene novine Federacije BiH“ broj 9/05

² „Službene novine Federacije BiH“ br. 18/04 i 27/04

³ „Službene novine Federacije BiH“ broj 41/13

prvostepeni sud ocijenio pogrešnim stav tužitelja da uslovi propisani odredbom stava 2. člana 5. Uredbe i to: da je vojna služba prestala nakon isteka roka raspolaganja i otkaznog roka po rješenjima Ministarstva odbrane i da je zasnovan drugi radni odnos na neodređeno vrijeme nakon prestanka profesionalne službe - moraju biti kumulativno ispunjeni, budući da uslov zasnivanja drugog radnog odnosa na neodređeno vrijeme nakon prestanka profesionalne službe predstavlja poseban uslov za prestanak prava.

Donošenjem pobijane presude prvostepeni sud nije povrijedio federalni zakon ili drugi federalni propis, zbog čega se zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke ukazuje neosnovanim.

Neutemeljeno se u zahtjevu za vanredno preispitivanje prigovara povredi pravila federalnog zakona o postupku. Tužitelj ne navodi o kojim konkretnim povredama pravila postupka se radi, pa ovaj sud nije mogao ispitati osnovanost takvog uopštenog i neargumentovanog navoda.

Bez osnova se prigovara i pogrešnoj primjeni materijalnog prava, tačnije odredbi člana 5. st. 1. i 2. Uredbe. Suprotno navodima zahtjeva za vanredno preispitivanje, pravilno je prvostepeni sud cijenio neosnovanom tvrdnju tužitelja da je za primjenu člana 5. stav 2. Uredbe potrebno da budu ispunjena kumulativno dva uslova – da je predniku tužitelja vojna služba prestala nakon isteka roka raspolaganja i otkaznog roka, te da je zasnovao drugi radni odnos na neodređeno vrijeme nakon prestanka profesionalne službe.

Tužiteljev prednik N. Z. je kao vojni osiguranik ostvario pravo na prijevremenu povoljniju penziju na osnovu odredbe člana 5. stav 1. Uredbe. Prema toj odredbi pravo na starosnu penziju za vojne osiguranike Vojske Federacije BiH po povoljnijim uslovima, između ostalog, ostvaruju i vojni osiguranici kojima je odlukama civilnog zapovjednika ili drugih nadležnih organa djelatna vojna služba prestala u periodu od 01.01.1997. godine do dana stupanja te Uredbe na snagu zbog smanjenja brojčanog stanja Vojske Federacije BiH, ako na dan stupanja na snagu te Uredbe imaju 40 godina starosti i 20 godina penzijskog staža, od čega tri godine efektivnog staža tokom rata kao vojni osiguranik. Odredbom stava 2. istog člana predviđeno je da se odredba stava 1. tog člana ne odnosi na vojne osiguranike: kojim je vojna služba prestala po sopstvenom zahtjevu; zaključenjem sporazuma sa Ministarstvom odbrane uz isplatu otpremnine; koji su bili uključeni u Pilot projekat hitnog prezapošljavanja demobilisanih vojnika - program PIU-PERLP; kojim je služba prestala nakon isteka roka raspolaganja i otkaznog roka po rješenjima Ministarstva odbrane i koji su zasnovali drugi radni odnos na neodređeno vrijeme nakon prestanka profesionalne vojne službe.

Suprotno tvrdnjama tužitelja, pravilno prvostepeni sud tumači citiranu odredbu člana 5. stav 2. Uredbe. Ovaj sud nalazi da je formulacija navedene odredbe precizna, a njen sadržaj i smisao jasni, jer su njom taksativno navedena četiri slučaja u kojima vojni osiguranici, neovisno o tome da li ispunjavaju uvjete iz člana 5. stav 1. te Uredbe, ne mogu steći pravo na starosnu penziju pod povoljnijim uvjetima. Ta četiri slučaja su: 1) ako im je vojna služba prestala po sopstvenom zahtjevu zaključenjem sporazuma sa Ministarstvom odbrane uz isplatu otpremnine; 2) ako su bili uključeni u Pilot projekat hitnog prezapošljavanja demobilisanih vojnika - program PIU-PERLP; 3) ako im je služba prestala nakon isteka roka raspolaganja i otkaznog roka po rješenjima Ministarstva odbrane i 4) ako su zasnovali drugi radni odnos na neodređeno vrijeme nakon prestanka profesionalne vojne službe. Kako to pravilno zaključuje prvostepeni sud, nema osnova za tumačenje da posljednja dva razloga

koja isključuju primjenu odredbe člana 5. stav 1. Uredbe moraju biti kumulativno ostvarena. Smisao ove zakonske odredbe jasno ukazuje na zaključak da je posljednji navedeni razlog (zasnivanje radnog odnosa) zaseban razlog koji isključuje pravo na penziju pod povoljnijim uvjetima, jer, nedvojbeno, osobe koje su zasnovala drugi radni odnos na neodređeno vrijeme nakon prestanka vojne službe, ne mogu ostvarivati pravo na penziju, bez obzira na to da li je ili nije ostvaren još neki od prethodno navedena tri razloga.

Niti po gramatičkoj strukturi odredbe ne može se zaključiti da bi se jedan od prva tri slučaja navedena u članu 5. stav 2. Uredbe primjenjivao samo uz kumulativno postojanje i četvrtog slučaja. Ta odredba predstavlja složenu sastavnu rečenicu, koja se sastoji od četiri rečenice kojima su navedena četiri zasebna slučaja zbog kojih vojni osiguranici ne mogu ostvariti pravo na povoljniju starosnu penziju, a koje su odvojene interpunkcijskim znakom „tačka-zarez“ i sastavnim veznikom „i“. Ova odredba u sebi ne sadrže veznike karakteristične za uvjetne rečenice (ako, ukoliko, da), što bi bio slučaj da je zakonodavac želio propisati da pravo ne mogu ostvariti oni vojni osiguranici kojima je prestala vojna služba nakon isteka roka raspolaganja i otkaznog roka ukoliko su zasnovali drugi radni odnos na neodređeno vrijeme.

S obzirom na navedeno, kako je to pravilno utvrdio i prvostepeni sud, ne može se prihvatiti mišljenje tužitelja o kumulaciji između trećeg i četvrtog slučaja, jer takva tvrdnja na odgovara sadržaju i smislu odredbe člana 5. stav 2. Uredbe.

Imajući u vidu sve naprijed izneseno, ovaj sud je navode zahtjeva ocijenio neosnovanim, pa je primjenom člana 46. stav 1. Zakona o upravnim sporovima, odlučio kao u izreci ove presude.

Zapisničar
Naida Ramić, s.r.

Predsjednica vijeća
Branka Schorr, s.r.